کـاری است بـزرگ، راه عطـــار[1]!

زهرا گویا- سردبیر

تقدیم به پژوهشگر ژرف‌اندیش و اخلاق‌مدار عرصه تعلیم‌وتربیت ایران آقای دکتر محمد عطاران که با دانشی عمیق و درهم‌تنیده با ادبیات و شعر و فلسفه و عرفان، برای انسان شأنیت قائل است و محور اصلی پژوهش‌هایش، «انسان» است. وی با ظرافت، به درون هزارتوی نهاد آدمی، نقب می‌زند تا این «پدیدهٔ» بی‌بدیل خلقت را بشناسد و بر رمزورازش نور بتاباند. با این روحیه، «پدیدارشناس» و «روایت‌پژوهی» خلاق و نواندیش شده و در این مسیر، کارهای ناب خلق نموده و دانشجویان و هم‌رشته‌ای-هایش را بهره‌مند ساخته است.

پس از تأسیس انجمن مطالعات برنامه درسی ایران در سال ۱۳۷۸، «فصلنامه مطالعات برنامه درسی» به‌عنوان اولین نشریه علمی پژوهشی در حوزه برنامه‌ریزی درسی ایران، در زمستان ۱۳۸٤ راه‌اندازی شد. در تداوم انتشار مجله و از طریق مقاله‌هایی که برای این نشریه ارسال می‌شد، هیئت تحریریه

[1] به دلیل نام با مسمای آقای دکتر محمد عطاران، شعر را از «عطار نیشابوری» انتخاب کردم.

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-02]

متوجه گسست بین نظریه و عمل در برنامهٔ درسی شد. این فاصله پس از گسترش دوره‌های تحصیلات تکمیلیِ برنامه درسی و گذاشتن شرط پذیرش مقاله برای دفاع از رساله دانشجویان دکتری و بعد، گره‌زدن ارتقای استادان با چاپ مقاله، بیشتر و بیشتر رُخ نمود و تبدیل به یک دغدغه شد. بدین سبب این دغدغه به‌طور غیررسمی در جمع متخصصان رشته و در متن و حاشیهٔ همایش‌های سالانهٔ انجمن، به بحث گذاشته شد تا برای آن چاره‌اندیشی شود. سرانجام برای پیوند بین نظریه و عمل در این حوزه، به ابتکار انجمن مطالعات برنامهٔ درسی و با همکاری دانشگاه خوارزمی (تربیت معلم سابق)، در سال ۱۳۹۱ «دوفصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی» شروع به‌کار نمود و از اولین شماره، آقای دکتر محمد عطاران، سردبیری آن را به‌عهده گرفتند. ایشان طی نُه سال، این دوفصلنامه را با چنان دقت نظری سردبیری کردند که در مدت کوتاهی، تعداد و تنوع مقاله‌هایی که برای دوفصلنامه ارسال می‌شد، چشمگیر بود و نشان می‌داد که نشریه در راهی گام برداشته است که توانسته توجه پژوهشگران تازه‌نفس و پیش‌کسوتان حوزهٔ برنامهٔ درسی را هم‌زمان جلب نماید. دکتر عطاران با نگاه انسان‌گرایانه و دانش وسیع خود، این نشریه را محبوب دانش‌آموختگان این رشته نموده است و با حس مسئولی‌پذیری قوی که دارند، در بررسی اولیهٔ مقاله‌ها، رعایت اخلاق پژوهش، انتخاب داوران و حفظ حقوق نویسندگان، اعتبار دوفصلنامه را بالا و بالاتر برده و سطح انتظار از آن را به‌طور مستمر ارتقا داده‌اند. با این وجود، دکتر عطاران تصمیم گرفت که از سردبیری نشریه‌ای که مولود خودش بود، استعفا دهد! چرایش به خودشان مربوط است! در این بین، قرعهٔ فال به نام من افتاد و نگران شدم که؛

این‌کار، نه کار توست، خاموش کین راه، به پای رهروان است

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-02]

کاری است بزرگ، راه عطار وین کار، نه بر سر زبان است

ولی بعد تصمیم گرفتم که با آقای دکتر عطاران صحبت کنم و از خودشان کمک بگیرم. این صحبت به من جسارت پذیرش این مسئولیت را داد و پس از مشورت با ایشان و دعای خیری که بدرقهٔ راهم کردند، پذیرفتم و پای در این راه پرخطر گذاشتم! به شرطی که در هیئت تحریریه همراهمان باشند و ما را از نگاه نافذ و دانش وسیع و بی‌غرضی علمی خویش، محروم نکنند.

آقای دکتر عطاران، ممنون از نُه سال تلاشی که برای تبدیل «دوفصلنامهٔ نظریه و عمل در برنامه درسی» به یک نشریه وزین حوزهٔ برنامه درسی در ایران کردید که مرجع قابل اتکایی برای دانشجویان و پژوهشگران و کنش‌گران این حوزه شده است. سلامت و برقرار و پرانرژی بمانید که جامعهٔ علوم تربیتی ایران، به دیدگاه‌های نوآورانه‌تان به شدت نیازمند است.

زهرا گویا

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-02]

[Downloaded from ndea10.khu.ac.ir on 2026-11-02]